

Ko se zbere družina h kosilu, postavi Neža velik, lesen krožnik pred hlapca, na krožniku pa so znane mu pečene vrane.

„Ti boš pa danes posebej, tu imaš pečenko.“

„Prav, prav“, nasmeje se hlapec v zadregi; hotel je dostati, kar je bil obljubil v norčiji.

„Kako, saj sem šele danes nož nabrusil, pa ne reže.“

„Tri ure sem jih kuhala in celo uro pekla, trde ne morejo biti.“

„Bolj pritisni, močan si premalo“, nagaja mu Micika, najstarejša Boštjankova.

„Nisi vajen po gosposko jesti“, reče Marijanica, mlajša njena sestra.

„Stare so“, oglasi se zobata Jera, osamelo postarno dekle, „stare so, pa trde.“

„Toliko niso vse tri skupaj stare, kakor ti sama, Jera.“ Njej je lahko bolj robato odgovarjal kakor domačim, zato pa se je tudi znosil nad njo, saj Jera ne mara slišati ničesar o starosti.

„Marijanica govori prav, jaz ne znam gosposko, bom rajši pri vas“, in že drži žlico v roki, da bi zajel zelja.

„Pri nas pa tudi ne boš, sedaj si grd, ko si vrane jedel“, pravi razžaljena Jera, „ako boš ti, pa jaz ne bom.“ In dene žlico iz roke. Janez pa zopet grize in grize trdo vrano. Prvo malo bolj po vrhu obere, druga pa se mu ustavi. „Rajši ne jem nič in sem lačen. Vse skupaj bi zagnal, ako ki ne bilo krožnika škoda“, reče, in porine krožnik daleč od sebe tje po klopi. Sultan pride zraven in povoha, a ne diši mu taka pečenka.

„Danes bo pa dober krompir?“ vpraša ga maščevalno mati ter postavi veliko skledo krompirjevih žgancev na mizo.

„Le vzemi, le“, pravi Jera, kateri se Janez že smili.

Hlapcu se krompir že dolgo ni zdel tako dober kakor se mu zdi danes.

Življenje na ladiji.

(Spisal Matija Šavs.)

I.

Bilo je skoro pred šestimi leti. Dne 24. listopada je imel priti parnik „Cesar Viljem II.“ v Southampton (izg. Savthémptn). Proti večeru nas je odpeljal mali parobrod „Majestic“ iz pristanišča na prosto morje, kjer nas je pričakoval nemški velikan. Mračilo se je hitro. Dasi je bila luka razsvitljena z nebrojnimi svetilnicami, vendar nismo mogli predmetov natančno razločevati. Srečevalo nas je več parnikov, a videli smo le luči na krovu in na jamboru in slišali hropenje parnega kotla.

Privijemo se na krov. V daljavi zapazimo svetlikanje skozi okna, kakor bi bile tam postavljene visoke, krasne palače.

„Kako se imenujejo oni otoki tam-le?“ vprašam sopotovalca.

„Ha-ha, to niso otoki; parniki za prevažanje ljudi čakajo na došlece iz Southamptona; pač ste šele prvokrat na morju?“

„Da, gospod!“

„Pozna se vam; sličnih prizorov se bode te že navadili.“

Ladija se ustavi in se po znamenjih pogovori z oddaljenimi parniki. Nato jo vrežemo naravnost proti jednemu, ki se nam je dal spoznati po belem in rdečem bengalskem ognju. Približamo se mu. Že smo razločevali pri blestečih električnih svetilkah potovalce na krovu in glavne obrise ladije; še malo, in zraven smo. Godba igra. Potovalci so nas burno pozdravljali,

mi pa smo se počasi primikali k trebuhu dvakrat višje ladije severonemškega Lloydja. Hitro spusté stopnice do nas in — hajdi! vderemo jo na „Cesarja Viljema II.“

Čakajočim strežajem pokažemo številke na kajute; odvedejo nas na določeno mesto. V celici odložimo svoje stvari in odidemo na krov. Iz „Majestic“-a so spravljali zadnjo prtljago na našo ladijo; kmalu je bilo gotovo in „Majestic“ se povrne v Southampton.

Še jeden pogled na southamptonsko pristanišče! Kako migljajo lučice in svetlikajo po morski površini! Mali valčki pribhajajo od suhega in se nekako ljubeznivo mrmljaje pritiskajo k ladijni steni. Se-li od nas poslavljate? — Srečno, Evropa, Bog te obvaruj!

Brrrum-bum-bum . . . bum, bum! se oglasi bakrena ploča.

„Gospoda, čez pol ure bo večerja; zberite se v obednici!“

Slovenci — bilo nas je osem — sedemo skupaj okrog mize; prvi večer še nismo imeli odločenih prostorov. Nad obednico, v salonu, nam je igrala godba. Postajalo je jako živahno; dohajalo je vedno več potnikov, da je skoraj prostora zmanjkovalo.

„Le počakajte, jutri jih bo komaj polovica prišla jest“, opomni priletan, ne ravno debel mož pri naši mizi.

„Zakaj menite tako, gospod?“ vpraša ga rdečelična gospodična.

„Hm, pozemske podganice, morska bolezen vas bo tlačila v postelj; želodec vam bo vse z obrestmi povračal, kar mu nocoj dobrega storite.“

Menda so mu nekateri verjeli; najrazličnejših jedil niso ali čisto nič pokusili ali pa prav malo. V slast jim je šlo le kislo zelje, sveže sadje in zmrzlina. Po jedi smo poslušali godbo, ki nas je zabavala z Moisesovim potpourijem „Amerika“; Wagnerjev „Slavnostni hod“ je zaključil koncert.

Obednica se je začela prazniti. Bili smo trudni; poiskali smo si svoje kajute in se spravili spat. Čutil sem le mirno tresenje ladije in čul zamolklo vrtenje kolesja pri stroju. Morfej me je prijateljsko sprejel v svoje naročje in me tiho odvedel mimo Cornwalesa, Scilov in Kasiteridov na prosti Atlanski ocean.

II.

„Gospoda, blagovolita iti k zajutрку?“

Te besede me vzdramijo zjutraj. Odgrnem preprogo pri postelji in zapazim strežajev obraz, ki je radovedno gledal skozi zaveso pri durih.

„Da, da, takoj; koliko je ura?“

„Osem bo vsak čas.“

„Tone, pojdiva zajutrkovat“, ogovorim svojega tovariša v kajuti.

„Ne grem!“

„Zakaj ne? Ali se še nisi naspal?“

„O, da; naspal sem se že, pa sem tako nekako čudno len. Reci strežaju, naj mi prinese čašo čaja in dve kislj jabolki!“

„Aha, dal si boš streči, kajneda? Naj bo, saj se vozimo v prvem razredu; tukaj si že lahko kaj privoščiš. Jaz grem v obednico.“

Pri zajutрку sem imel malo družčine. „Jara gospoda dolgo spi“, sem si mislil in si naročil kavo z mlekom. Kava mi je ugajala, a z mlekom nikakor nisem bil zadovoljen.

„Oprostite, ali nimate boljšega mleka?“

„Boljšega ne molze naša krava na ladiji“, opraviči se hudomušni strežaj.

„Ha-ha-ha, na ladiji delamo mleko brez krave“, dostavi moj sosed.

Moral sem se zadovoljiti z „narejenim“ mlekom; teknilo mi je vsejedno.

Po zajutрку odidem na krov.

Bilo je lepo vreme. Jasno, bledovišnjevo nebo se je zrcalilo v temnosivem morju. Lahna sapica je dihala na gladko, v solčnih žarkih žarečo površino, a bila je preslabotna, da bi jo bila spravila v valovanje. Suha zemlja nam je izginila izpred oči: bili smo med nebom in vodo. Okrog in okrog je bilo vse tiho, le naš parnik je sopihal in motil vesoljni mir.

„Cesar Viljem II.“ je lepa ladija. Štirje vitki jarbolniki nosijo vrve in jadra, na drugem je na vrhu pritrjena gibljiva puščica, ki kaže, kam veter vleče. Stene so ji belo pobarvane; od daleč se vidi, kakor bel labud, zlasti, ko so ob ugodnem vetru jadra razpeta. V dolžino ima do sto metrov, v širino pa dvajset do petindvajset. Na krovu sta dve sobani za kadilce in krasno, bogato opravljen salon za dame in nekadilce. V salonu igra med jedjo godba; tu se vrši ob neugodnem vremenu vsa zabava. Jedilnica spodaj in ta salon sta v zvezi po veliki odprtini na stropu, ki je ograjena z umetno izdelano, pozlačeno in na vrhu s svilo prevlečeno ograjo. Mize za „nedolžne“ igre, dragoceni naslonjači in glasovir so razpostavljeni po salonu.

Obednica se lahko meri s svojo opravo z vsako ljubljansko kavarno. Stoli so k tlem pritrjeni, mize istotako, da se v viharju ne prevrnejo.

Potniki so navadno razdeljeni v I. razred, II. razred in medkrovnike. Naša ladija nima II. razreda. Prvorazredniki imajo vse prostosti in prijetnosti: izvrstno postrežbo, snažne kajute in prostorne sobane. Medkrovniki so porazdeljeni na obeh koncih ladije. Kadar se ladija giblje, premetava te siromake najbolj. O slabem vremenu morajo sploh tičati po svojih zadublih, nezdravih prostorih. Ven ne smejo, in ko bi tudi šli, vrnili bi se radovoljno. Valovje namreč pljuska čez nižji del ladije: ko bi stali zunaj, potegnili bi jih v morje ali pa bi bili premočeni in nasoljeni do kože.

Pravi vir življenja za ladijo so njeni parni stroji. Radovednost me je gnala prav v spodnje dele, kamor bi sicer ne smel stopiti brez kapitanevega dovoljenja. Kakošni stroji! Koliko železa in jekla in kolika parna sila, da more vse to goniti! Vedno mečejo premog v peči, ki se oddihujejo skozi dva velika dimnika; vročina bi bila neznosna, da bi ne bile napeljane v te prostore cevi, po katerih dohaja vedno sveži zrak. Posebna priprava kaže, kolikokrat se kolo zasučje v jedni sekundi. Duh različnega olja, s katerim je namazano železje, mi ni prijal; moral sem se umakniti na krov.

„Ladija, ladija!“ vzkliknejo potniki.

„Res, na zahodnem obzorju se pokaže nekaj temnega: oni, ki so imeli daljnovidne, so trdili, da razločujejo jarbole. Čez kake pol ure smo že s prostim očesom zapazili dim: bil je parobrod. Pluli smo blizu njega. Naš kapitan je ukazal razviti zastavo, isto je storil sosed. Po barvi zastave smo spoznali, da je bila ladija francoska.“

Strežaji so nosili okrog okrepčila: sadje, mrzlo meso, kruh, gorko juho in čaj. Vsakdo si je izbral po svoji volji.

„Kaj neki počenja moj Tone“, sem si mislil, „moram ga iti pogledat.“

Bil je napravljen v kajuti in čital iz knjige, katero si je bil izposodil iz knjižnice.

„No, Tone, ali imaš že morsko bolezen?“

„Kaj neki misliš! Ne poljubi se mi okrog tavati, kakor tebi; rajši počivam tukaj na divanu.“

„Prav tako! Jaz sem že tudi truden, moram se malo odpočiti.“

V vsaki kajuti sta po dve postelji razpeti druga nad drugo. Zraven so pritrjeni medeni držaji, da se človek lahko prime za nje, če se ladija preveč giblje. Pri postelji je mal vijak: če ga zavrtiš, ti takoj zaškri električna luč in ti razsvetli kajuto s svojo milobno svetlobo. Pri divanu je umivalnik in priprava za snaženje telesa in obleke.

Strežaj potrka na odprta vrata.

„Naprej!“

„Oprostita, gospoda, da vaju motim.“ To rekši, natakne na držaje pri vsaki postelji snažno, celó malo pozlačeno posodo.

„Čemu nama bo to?“

„Kadar vaju bo morska bolezen nadlegovala, blagovolita se nasloniti na posodo, da si prostora preveč ne onesnažita.“

S Tonetom se nasmeheva. Tone si pravo natančneje ogleda; menda je slutil, da jo bo kmalu rabil.

III.

Bilo je že pozno popoldne. Potniki so sedeli na krovu in gledali na mirno morsko površino. Večina jih je bila utopljena v svoje misli; prvi dan vožnje je zelo vplival nanje. Nič kaj niso bili veseli.

Solnce se je nagibalo že proti morju. Njegovi žarki so padali poševno na zemljo in na lahko porudečevali obzor. Urno je tonilo v morje.

Večerni hlad je privabil več občinstva na krov. V dolgih vrstah so se sprehajali in tekali sem ter tje. Hoteli so se utruditi, da bi jim jed bolje teknila in da bi lože spali.

Po večerji so šle dame v salon, gospodje pa v kadilnice. Vsak se je potrudil zabavati se po svojem vkusu.

IV.

Po noči se je vreme izpreverglo. Nastal je veter in gnal srednje valove. Ladija se je precèj gibala. V postelji me je obračalo sedaj na desno, sedaj na levo.

Ko se dobro zdani, vstanem in grem gledat na krov. Med potjo sem se opotekal, kakor da bi se boril z vinskimi duhovi.

Pokazal se mi je krasen prizor. Nemirno, ne preveč razburkano morje se je dvigalo in padalo. Čim višji je bil hrib, tem globočja jama se je naredila na njegovem mestu. Vedno so se delali novi hribčki, na vrhu pobeljeni s penami, katere je vshajajoče solnce zlatilo: prava podoba malega snežnika.

„To naj bi tudi Tone videl!“ Grem k njemu.

„Na noge! Pojdi gledat krasne pojave naravne sile!“

„Ne morem“, odgovori mi, vzdigujoč se v postelji.

„Ali te morebiti môra tlači?“

„Ne, ali ta plentava morska bolezen — —.“

Stavka ni končal, pač pa se je nagnil po strežajem navodilo na posodo, visečo pri postelji — —.

Pri kosilu je bilo prav malo ljudij. Pre-memba vremena je priklicala morsko bolezen; nad dve tretjini jih je ostalo v posteljah. Ako si hodil po hodnikih mimo kajut, čul si čudne glasove, katerim bi zastoj iskal primernega iztaza.

Veter je postajal močnejši; parno moč so morali povečati; valovi so že poplakovali spodnji tlak ladije. Medkrovniki so sedeli na prostem: kar se vzdigne mogočen val in se zažene nanje. Vik in krik in jokanje otrok se zasliši: večina njih je bila namočena in nekaj klobukov je plavalo po tleh v odtekajoči se vodi.

Na krovu smo bili še varni pred slanim dežjem. Opazovali smo gibajoče se valovje.

„Glejte, glejte ribe!“ zakliče deklina.

„Da, trije delfini so; ha, kako se poganjajo iz vala v val; vrlji skakalci!“ pritrđi ji oče.

„Oče, še več jih je; ali vidite tam-le zadaj?“

„Saj res; to jih je cela tropa. Glej, kakor na dano znamenje skačejo čez doline med valovi!“

Ta prizor nas je zabaval nekaj minut. Takoj nato se prikažejo posamezni morski gavrani in burjevke. Letale so kaj spretno. Videti je bilo, kakor bi se drsale po morski površini.

V prvem svitu dné 27. listopada me vzbudi milodoneča godba, igrala je sveto pesem: „To je Gospodov dan.“ Glasovi so se razlegali po vsih ladijnih prostorih in se izgubljali v skrajnih njenih kotih; budili so različna a gotovo blaga čustva v prsih vsakaterega.

„To je Gospodov dan!“ — Misli so mi letele v nepozabno, drago slovensko domovino. Koliko belih cerkvic ji diči prijazne hribe in zelene poljane! Kako morajo ravno sedaj preletavati zvonki glasovi nebrojnih zvonov tako raznolično krasno Kranjsko! Kaj neki delajo sedaj-le moji znanci doma v priljubljeni mi beli Ljubljani?

Ta dan je dosegel vihar svoj vrhunec. Valovi so se gnali čez ladijo. Morska bolezen je potnike kar od kraja prijemala. Veliko jih je bilo po kajutah, drugi so se pa po salonu in po kadilnici vlačili kakor megla brez vetra. Vse se je kislo držalo. Zbolelo je celó nekaj strežajev, ki so vendar vajeni vednega gunganja.

Jedenkrat poskusim priti na krov. Grem skozi vrata na vetru nasprotni strani. To je bilo šumenje, vriščanje, gibanje in prekučovanje vodovja! Zdelo se mi je, kakor bi se val z valom tepel, a zjedini se v tem, da sta z vso silo butila v ladijo. Ta pa se za to ne zmeni dosti: z nevdržljivo silo reže ne-

usmiljeno najvišje valove, nagiblje se naprej in pada nazaj, leze z velikanskim naporom na vzdigajoče se holme in zdrči lahkotno zopet v nastale doline. Od njene smeri je ne more odvrniti Neptun s celo svojo druhaljo Nereid in Tritonov. Vendar se nisem mogel dolgo zabavati s tem nenavadnim prizorom. Mogočen val prileti čez najvišje dele ladije in se mi, neprijetno iznenajenemu, vlije na glavo. Hitro se spravim pod streho, a obleka je bila še dolgo potem slana, ko se je bila že posušila.

Popoldne nastopi megla.

Buuu — — se žalostno oglasi velikanska troba na ladiji. To neprijetno, otožno trobenje se je ponavljalo prav pogosto, da bi naznanilo

Voz dunajske pomožne družbe v Ljubljani ob potresu. v *Gradski ulici*.

bližajoči se ladiji našo prisotnost in zabranilo, da bi ne trčili skupaj.

V.

V torek, dné 29. listopada, veter poneha, nebo se zjasni in morje se polagoma umiri.

Bolniki so tega težko pričakovali. Sedaj so prihajali drug za drugim na krov in so se ogrevali na čistih solnčnih žarkih, dihaje sveži morski zrak. Bleda lica so se jim jela rudečiti, moč se jim je povračala v ude. Seveda, ni se redko pripetilo, da je tudi danes ta ali drugi dokazoval, da njegov želodec ni še v redu.

Žalostno je moralo biti z medkrovniki. Nenaravna barva na obrazu, neredna, onesnažena

obleka in čudni duh je spričeval, koliko so med tem pretrpeli v svojih nezdravih, ozkih prostorih.

Na krovu je igrala godba; poslušali smo jo radi, a v dobrovolje nas ni mogla spraviti.

Na zadnjem delu ladije počivajočemu na stolu se mi približa dama, s katero sva v jedilnici sedela vis-à-vis. Bila je Nemka iz Monakovega. Obraz ji je bil čemer in koščen, črna obleka pa dragocena.

„Dober dan, milostna; ali ste že okrevali?“

„Žal, da še ne popolno. Oj, kako se dolgočasimo, nobene premembe ni.“

„Sedaj bo že bolje; imeli bomo lepo vreme.“

„Da bi le bilo! Vožnja je jako pusta, jednolična. Ko bi dobila kak vreden predmet na

morju, rada bi ga naslikala. Kaj mislite: sredi širnega morja leteč ptič, tropa rib, samotni otok — ali bi to ne vzbujalo v opazovalcu najblažje domišljije?“

„Torej ste vi slikarica?“

„Da, kakor moj soprog, ki sedaj deluje v Filadelfiji.“

„Slikarstvo je lepa umetnost in umetniku gotovo plemenita zabava. Dvomim, da bi na tem potovanju kaj dobili po svoji želji.“

„Polovica poti je že za nami in nič posebnega še nisem zapazila. Raznoličnejši prizori kratkočasijo potnika v Severnem in Vshodnem morju. Kako lepe risarije sem prinesla s potovanja po Grškem morju! Tukaj pa ni nič. — Oho! Kaj je ona-le črna stvar, ki plava za ladijo?“

„O, milostna, to je sod smeti; kuhar jih je vrgel v vodo.“

„Škoda, mislila sem že, da bo vendar nekaj zame.“

Drugega dne se je začela občna veselost. Solnce je gorko sijalo in oživilo vsakega popotnika. Ko mladina zasliši godbo na krovu, zbere se takoj okoli nje in se ne more vzdržati, da bi malo ne poskočila. Par, za parom se zavrti. Smeha, klepetanja in ploskanja ni bilo ne konca ne kraja.

Naša godba preneha. Med medkrovniki se oglasi mlad Slovak s harmoniko, da razveseli po svoje sopotovalce. Privabil nas je, da smo jih začeli natančneje opazovati. Stari, bradati možje, sključene ženice nagubančenih lic, čvrsti mladeniči in mladenke in cvetoči otroci obojega spola od razposajenega dečka do nežnega dojenca v materinem naročju: vse tu pomešano sedeva na tleh ali pa se izprehaja na malem prostoru. S tiho otožnostjo nas pogledujejo, nas, ki imamo vsega v obilnosti, katerim strežaji ponujajo vsak čas sočnega ovočja, belega kruha in raznih slaščic.

Mlada gospodična vzame pomarančo in jo vrže spodaj sedeči deklici v predpasnik. Hvalježna jo ta pogleda, a pomarančo takoj odda svojemu mlajšemu bratcu, ki se ji presrečen posmeje. Drugi otroci, to zapazivši, dvigajo roke proti nam, proseč enakih darov. Mi mečemo mednje jabolka, pomaranče, orehe, leščnike, suho grozdje, slaščice, kruh, da, celó smodke in drobiž.

„Sem vrzite, gospod, — gospodična! moja hčerka še ni nič dobila! — smodke meni, ta ne kadi! — beži, to je moje! joj, joj, stopil si mi na nogo! — ali me hočete zmečkati —!“

Taki in slični klici so prihajali do nas; imeli smo pri tem izvrstno zabavo.

Oddaljena od te družbe sedi še precèj mlada mati z dvema plavolasima in razogla-

vima hčerkama. Mlajšo drži v naročju, starejša, stara okoli pet let, se ji oklepa z jedno roko okoli vratú in gleda poželjivo na stvari, ki padajo med druge. Vidi se ji, kako rada bi dobila vsaj košček slaščice, a mati ji ne pusti iti med trgajoče se otroke. No — sedaj-le! Lepa pomaranča ji pade ravno k nogam. „Pomaranča!“ vsklikne radostno. Nežna ročica se že dotika sladkega sadú — kar prileti drzen fantè in ji jo ugrabi. — To je bilo preveč, jok jo posili. Obrne se k materi in kaže s prstom za porednežem. Materin obraz je še otožnejši. Nič ne reče, ljubeznivo pritisne hčerko k sebi in jo poljubi.

Ne dolgo potem pride na krov star mož, noseč nekaj v papirju zavitega. Otroci kriče misleč, da bo zopet nekaj za nje. Ta pa namigne plavolasi hčerki mlade matere in ji izroči dva zavitka. V roko ji stisne še nekaj posebej v papirju in gleda, da se ona povrne k materi.

„Kaj ji je dal?“ povprašujejo.

Mati razvije. Bile so lepe rumene pomaranče in okusne pogačice. Hčerki veselja zavrisneta; sedaj imata, česar sta pozeleli. Starec, darovalec jih gleda; solza mu zaškri v očesu, nedolžno veselje dekletec ga je ganilo. Mati odvije še zavitek, katerega je prinesla hčerka v roki.

„Zlatnik, zlatnik!“ se začudijo okoli stoječi in utihnejo.

Materi se milo stori. Vstane in se ozira po blagodušnem dobrotniku, pa ga ni bilo več tukaj. Hotel je biti sam. Šel je na drug konec ladije, se vsedel na stol in je držeč knjigo v roki zrl v daljavo.

VI.

Krasen večer! Gosto nasejane svetle zvezdice migljajo na nočnem nebu in sevajo v morske globine. Nekako radovedne opazujejo čudno počenjanje mornarjev, ki se trudijo, da bi del krova popolnoma zagradili in pokrili. In kako čudna pregrinjala imajo! To so same zastave! Avstrijska črnožoltnica je soseda čudni spaki kitajskemu zmaju; ruski orel in turški polmesec oklepljeta sidro severonemškega Lloyda; na zahodni strani se blesté zvezde Združenih držav — cel svet je zastopan po svojih zastavah!

Ograjeni prostor razsvetlé z barvenimi lampijoni in z milobnimi električnimi lučmi. Potniki se zadovoljno izprehajajo, se šalijo in gledajo na kapitana, ki je prihajal v svoji slavnostni opravi med nje. Godci prihajajo — Aha! Napravili so plesno dvorano!

Poskočna polka spravi šetalce v red in v vrtenje. Prekratka je bila; plesalci zahtevajo,

naj se ponovi. Ustrežejo jim. Plesalci so čim dalje bolj navdušeni. Natakar prinaša draga vina na krov in ja toči v lične kozarce, da bi gasil žejo razvneti mladini. Polka, valček, mazurka in gracijozna četvorka se vrsté. Bilo je že čez polnoč, ko kapitan godcem ukaže, naj zaigrajo k sklepu še hitro polko. — Gotovo so vsi dobro spali po tolikem trudu.

V četrtek, dné 1. vinotoka, je bil na večer koncert v salonu. Nastopali so solo-pevci in duetisti. Neki Nемеc je pel v baritonu dve Heine-jevi pesmi; na glasovir ga je spremljala gospodična, imajoča veliko rudečo rožo zatak-njeno za nedrijem. Govori in deklamacije so bili deloma nemški, deloma angleški. Nekemu je celó na misel prišlo, da nas je s svojim umetnim žvižganjem dolgočasil; njegovo napako je hotel popraviti drug s svojimi „čarov-nijami“, katere se mu pa niso hotele vse posrečiti: z naravno nerodnostjo je vzbujal več smeha, kakor s prisiljeno spretnostjo.

Kaj hočete; bil je koncert na morju. Pri-pomogel je, da se je tem bolj spoznala resnica besedij: ladija je mal svet.

Po koncertu smo opazovali lepo svetlika-joče se morje. Vse valovje, ki je je delala plujoča ladija, se je svetilo v višnjevo-beli svetlobi: bilo je, kakor bi se vozili po ognjenem morju. Tu in tam se je zasvetilo tudi v da-ljavi in se raztezalo po površini, kakor vijoča se kača.

VII.

V soboto, dné 3. vinotoka, zvečer smo se nadejali, da pridemo v Novi Jork.

Zjutraj zagledamo na severni strani belo piko. „Novi Fundland je“, trdili so nekateri. Motiti se je človeško, pravi pregovor; čez nekaj

časa smo bili že gotovi, da nam sapa nasproti žene jadrnico.

Okoli ladije so plavale raznovrstne ribe. Najbolj nas je zanimal mičen prizor na prednjem delu ladije. Kakih dvanajst delfinov je plavalo ravno spredaj tako, da so se z repom ladije dotikali. Menda so se izkušali, kdo hitreje plava.

„Delfini vlečejo ladijo“, pošali se nekdo.

„Glej jih one na strani, kako so lepo beli ob stranéh!“

„In oni tam-le! Kako se vije v polkrogih prav na vrhu in se izgublja v globino.“

„Kaj je to? Kdo jih je splašil?“

Delfini so se naveličali tekmovanja; lepo zakrivljene črte rezajoč po površini so se razkropili na vse strani.

Zvečer že zapazimo luči z otoka Long Islanda. Pluli smo počasneje. Vedno je bilo treba paziti na postavljena znamenja, da se ladija ogne plitvin in skalin. Z raketi in bengalskim ognjem se je pogovarjala s srečajo-čimi nas ladijami. Proti najstari uri se usta-vimo v Sandy Hook in počakamo drugega jutra, da je prišel zdravnik in se osebno pre-pričal o zdravstvenem stanju medkrovnikov.

Na naših jarbolih zavihrajo zastave Zdru-ženih držav in severno-nemškega Lloyda. Godba nas navduši z glasnimi marši in z amerikansko himno. Zavijemo jo v novojorško luko. Ne-brojno čolničev, jadrnic, malih parnikov in težkih kupčijskih ladij iz vseh delov sveta je švigalo semtertje ali usidrano mirovalo. Veli-kanski kip in svetilnik ob jednom, „Svoboda“, nas vabi k sebi —: v Ameriki smo!

Pozdravljena dežela Svobode! Ti mi bodeš druga domovina. Dal Bog, da bi se mi tako priljubila, kakor se mi je mila zemlja slo-venska!

Ob Balkanu.

(Spomini iz Bolgarije. — Spisal Jos. Repina.)

V.

„Monsieur!“

„No?“

„Kdaj bomo v selu?“

„Tako. Ali ne vidite, da se blišči skozi drevje belo zidovje?“

„To je selo? Bien. Torej na tla!“

„Zakaj?“

„Ostanemo tu, da se preoblečem.“

„Oho!“

„Nič oho! tu ostanemo, pa je dobro. Za nobeden denar ne grem tak med ljudi.“

„Bežite, saj nismo v Parizu! Kdo se zmeni za vašo obleko?“

„Monsieur, jaz se ne bom z vami prepiral. Le jezdite naprej, a jaz ne!“

In skočil je s konja.

„Ali mene tudi odganjate?“ oglasil se je Pedro.

„Kakor vam je drago. Ne silim nikogar!“

„Ni me treba siliti.“